

181/2 SØRVÅGVASSDRAGET

FYLKE: Nordland
Kommune: Moskenes

Nedbørfelt: 16 km²
Toppunkt: 940 m o.h.
Utløpspunkt: 0 m o.h.
Marin grense: 16 m o.h.
Kraftpotensial: 12 GWh (felles med Åvassdraget)
SP-kategori: II
Økonomiklasse: 1/3
Naturgeogr. region: 42e

Nedbørfeltet er lokalisert på Moskenesøya, den ytterste av øyene som utgjør den karakteristiske Lofotveggen. Vassdraget ligger sør på øya med utløp mot sørøst ved Sørvågen.

Klimaet er kjølig, oseanisk og svært humid.

Landskapet domineres av tindepregete glasialt utformede fjell med mange botner. To grener av vassdraget renner sammen i det sirkelrunde Stuvdalsvatnet som ligger 80 m o.h. Den sør-vestlige grenen er størst med utspring i Mengedalsvatnet som ligger oppunder Trolldalsfjella. Her ruver nedbørfeltets høyeste topp, Ertnehellfjella, i nord. Mengedalsvatnet drenerer til Trolldalsvatnet som er nedbørfeltets største innsjø (ca 1,5 km²). Vannet er langt og smalt og er omgitt av steile fjellvegger. Dybden er loddet til 120 m. Fjerdedalsvatnet og Tridalsvatnet er de to største vannene i den nordlige grenen. Fra Stuvdalsvatnet renner hovedelva gjennom Sørvågvatnet og videre ut i sjøen. Korte vannstrenger knytter sammen vannene i det forholdsvis innsjørike vassdraget. Tindsvatnet er et lite vann ut mot kysten som drenerer ut i elva mellom Stuvdalsvatnet og Sørvågvatnet.

Hovedbergart i nedbørfeltet er gneis. Feltet er generelt fattig på løsmasser. Fjellplatåene har stedvis et tynt dekke av forvitningsmateriale, mens det i fjellsidene enkelte steder finnes et tynt dekke av rasmateriale.

Kystområdet domineres av lyng- og grashei, mens nordboreal bjørkeskog finnes ved Stuvdalsvatnet og Trolldalsvatnet. Lavalpin sone, som utgjør størst areal, er dominert av grashei med rabbesamfunn på grunnlendt mark.

Rundt Sørvågvatnet og Tindsvatnet er det forholdsvis tett bebyggelse. Ved Stuvdalsvatnet finnes spredt hyttebebyggelse. Riksvei 19 passerer ved utløp. En kraftlinjetrase går sør-nord og følger den østlige grenen av vassdraget som er sterkt berørt av beiting og sannsynligvis mangler skog av denne årsak. Den vestlige grenen av feltet der Trolldalsvatnet ligger, er langt mindre kulturpåvirket.

Naturfaglige verdier

Vassdraget har varierende naturfaglig verneverdi. Det representerer de ytre strøk av Lofoten og er egnet som typevassdrag. Til tross for noe påvirkning helt nederst er det egnet som referansevassdrag. Det er ikke mulig å finne vassdrag i ytre Lofoten som er mindre påvirket av inngrep. Denne vassdragsnaturen er ikke vernet tidligere. Naturfaglig bør området sees i sammenheng med nabovassdraget (Åvassdraget). Til sammen dekker de variasjonen i Lofotens ytre områder.

Geofag

Landskapet er typisk for regionen med utpregete botner, tinder og egger. Lite løsmasser og dype botnsjøer er andre karakteristiske trekk.

Middels verneverdi **

Botanikk

Vassdraget er plantegeografisk svært verdifullt og inneholder flere arter som har sin nordgrense sør i Lofoten. Kriteriet "sjeldenhet" er følgelig viktig for totalvurderingen av vassdraget. Det østre delvassdraget er ikke artsrikt, men sett under ett fremstår objektet som variert. I vest finnes frodige, sørvendte skråninger med stor produksjon.

Meget stor verneverdi ****

Landfauna

Nedbørfeltet har en fattig fauna av hekkende våtmarksfugl. Bare tjeld og fiskemåke er funnet hekkende. I tillegg hekker trolig også ender i lite antall. Vannene i området synes å ha sin viktigste funksjon som badevann for måker. Under spesielle forhold kan flere hundre individer være til stede samtidig.

Liten verneverdi *

Vannfauna

Nedbørfeltet har en relativt høy innsjødekning med stor variasjon av type ferskvannslokaliteter. Oligotrofe/ultraoligotrofe innsjøer med stort siktedyp og blågrønn farge er vanligst. Trolldalsvatnet og Stuvdalsvatnet er minst 120 m dype. pH er noe i underkant av 7,0 i de fleste lokalitetene, mens elektrolyttinnholdet er forholdsvis lavt. Artsrikdommen av krepsdyr er noe mindre enn i de mer næringsrike innsjøene på Vestvågøy og Austvågøy.

Anadrom fisk har kunnet vandre opp til Tindsvatnet ved hjelp av laksetrappet. Disse har imidlertid forfalt og det er usikkert hvor langt fisken kommer i dag.

Stor verneverdi ***

Kulturminneverdier

På Moskeneset ligger mange tufter fra yngre steinalder. Bosettingsspor fra denne perioden kan forventes å finnes i vassdraget. Det var fast bosetting i Sørvågen fra 1600-tallet. Fra omkring 1840 ble fiskeværbygd ut med væreiergård, buer, brygger og kai. Mye av den gamle fiskeværbebyggelsen er bevart på nordsiden av vågen. Plasseringen av den gamle bebyggelsen ved havna viser hvor viktig sjøtrafikken har vært. "Gammelværet" har et variert og verdifullt bygningsmiljø, og flere bygninger skal være fra midten av 1800-tallet. Dette gjelder bl.a. det gamle bakeriet, den første telegrafstasjonen, butikken, den tidligere dampskipsekspedisjonen og hovedbygningen til væreieren. Her er en rekke rorbuer, brygger, et tidligere trandamperi, en hermetikkfabrikk og uthus. I 1906 ble Sørvågvatnet demt opp og væreieren bygde eget kraftverk som var i drift til 1937. Rundt vannene ligger opp i vassdraget var det beite- og slåtteområder.

Området har verdifulle kulturminner knyttet til den gamle fiskeværbebyggelsen. Her er store opplevelsesverdier og kunnskapsverdier i lokal og til dels regional sammenheng.

Stor verneverdi ***

Friluftstinteresser

Sørvågvassdraget inngår i et større sammenhengende naturområde på Moskenesøya. Landskapet er svært variert og fascinerende. Atkomstmuligheten er god, mens den interne tilgjengeligheten varierer. Vassdraget benyttes flittig av befolkningen på Moskenesøya og av turister. Vanligste friluftslivsaktiviteter er fiske, fotturer, jakt, skiturer og bærplukking. Et par av vannene er godt egnet til båtbruk. Sørvågvatnet brukes til bading. Tiltak som kan bedre mulighetene for friluftsliv vil være et godt, delvis merket stisystem og utlagt tau over farlige brepartier. I tillegg finnes ei lysløype rundt Sørvågvatnet. Det er vanskelig å finne erstatningsområder for utøvelse av en rekke friluftslivsaktiviteter for befolkningen på Moskenesøya. Området er i generalplanen framhevet som et av de mest attraktive/brukte utfartsområder i kommunen.

Meget stor verdi ****

Landbruksinteresser

Nedbørfeltet består hovedsakelig av fjell og uproduktive arealer og har svært dårlige utviklingsmuligheter for jord-og skogbruk.

Liten verdi *

Kraftressurser

Avløpet fra Fjerdedalvatnet kan pumpes opp i Tennesvatnet. Her kan det utnyttes i eksisterende Tennesvatn kraftverk og gi en produksjonsøkning på 3 GWh midlere årsproduksjon til en meget lav kostnad. Prosjektet er plassert i kategori II (7) i Samlet plan.

Fallet mellom Trolldalsvatnet og Åvatnet kan også utnyttes og gi ca 9 GWh midlere årsproduksjon relativt billig kraft med 12 m senkningsmagasin i Trolldalsvatnet. Prosjektet er plassert i kategori II (8) i Samlet plan.